

Uppgift till Reglab, Rurban

Normkritisk läsning av dokument, 2

När vi arbetade med den första uppgiften så tittade vi på vår regionala livsmedelsstrategi och insåg då att trots att den behandlade en mängd frågor som berör landsbygden så nämndes knappast stad och land alls. Det som ändå fanns förhöll sig ganska neutralt.

För att jämföra och för att komma vidare har jag nu tittat på remissversionen av den Regionala utvecklingsstrategin. Där har länets kommuner m.fl. nyligen kommit in med en mängd synpunkter och den är ännu inte politiskt antagen.

Materialet är stort på över hundra sidor men själva strategin har dragits ner till bara sju sidor, resten är bakgrund och bilagor.

Problemet

Det kan kännas som att en RUS ska omfatta alla de problem som kan finnas i en region, det kan kännas övermäktigt. Men bara antagandet om utveckling och ordet utveckling är ett problem. Vilken utveckling? Bara ekonomisk? Behövs utveckling alltid på alla områden? Finns det något som är oproblematiskt i länet?

Mål och ambitioner/ förutsättningar och åtgärder

Målen är mycket högt ställda överlag även om de ännu så länge inte är mätbara och har i den kortfattade strategin blivit fem stycken från att från början varit många fler. Det finns också en vision som ska ses som vägvisare "Jönköpings län – Sveriges mest hållbara, attraktiva och tillgängliga region". I dessa mål talar man bara om länet som helhet och inget av målen rör specifikt något kring landsbygden eller staden.

Några åtgärder finns ännu inte nedskrivna utan kommer senare i handlingsplaner.

Bilden av stad och land

I den del som är själva förslaget till RUS är det intressant att notera att begreppen stad och land inte alls finns med. Där talar man bara om hela länet och alla kommuner o.s.v. Inte heller i de föreslagna indikatorerna finns något som är specifikt för stad och/eller land.

Men i det stora bakgrundsmaterialet finns dessa begrepp med på väldigt många ställen. Söker man i dokumentet på begreppen land och landsbygd får man mängder av träffar. Men på de flesta ställen är båda orden med som t.ex. under begreppet attraktivitet: "Ett attraktivt län möjliggör för människor att leva, verka och bo i hela länet, både i stad och på landsbygd"

I vilka sammanhang skriver man då om stad och land och på vilket sätt?

Vissa delar innehåller väldigt mycket om stad och land medan andra delar inte har någonting.

Det är en ganska typisk uppdelning att under rubriker som **Attraktivitet och tillgänglighet** är landsbygden viktig och även till viss del i **Kultur och fritid** särskilt kring besöksmål medan i kapitlen om **Utbildning, forskning** och **Internationellt samarbete** står inget alls om landsbygd.

I kapitlet om **Klimat, miljö och energi** står inget om landsbygd innan det konstateras att luftföroreningarna från kontinenten når även landsbygden i länet.

I kapitlet om **Viktiga utvecklingsnäringar** finns ett avsnitt om skogsnäringen men där finns inget om landsbygd och när man skriver om Hållbar livsmedelsproduktion och förädlingsindustri står bara att länet har en långtgående företagard tradition inom lantbruks- och landsbygdsföretag och när det gäller besöksnäringen bara att landsbygden gynnas av den.

På de ställen där man bara skriver om landsbygd påpekas ofta att man behöver göra något extra där tex: " För att Jönköpings län ska lyckas med att attrahera människor att bosätta sig på landsbygden förutsätter det att vi kan erbjuda god infrastruktur både för transport och digitala möjligheter, fullgod service avseende sjukvård, äldreomsorg, barnomsorg och skola" Detta behövs lika mycket i hela länet och fungerar inte alltid på alla platser i städer heller.

Det svåra ordet utveckling återkommer också: "I Jönköpings län ska landsbygden fortsätta att utvecklas och växa med rätt förutsättningar för en god livsmiljö." Här kan man ha många synpunkter på hur den utvecklas idag.

I avsnittet **Stad och land** finns ett stycke om **hållbar landsbygdsutveckling**. Här låter det som de positiva sidorna av landsbygden behöver påpekas extra: "Landsbygden behöver ses som en värdefull tillgång med många utvecklingspotentialer." Här skrivs om naturresurser, kulturvärden, friluftsliv och rekreation.

Ett ganska givet konstaterande finns också: "Landsbygdsutveckling kan därmed inte ske utan människor som har möjligheter till och trivs med att bo på landsbygden."

Här står också om att attraktiva och högkvalificerade jobb saknas på landsbygden vilket kan kännas lite märkligt när man vet att det ofta är svårt att rekrytera högkvalificerade till mindre kommuner, men detta handlar antagligen om hur man definierar landsbygd.

Om man jämför med stycket innan som handlar om smarta städer så finns här mycket mindre om tex innovationer, digitalisering och smarthet.

Dikotomier/tudelning, motsättningar

Jag tycker inte att motsättningarna är så tydliga men detta blir mer intressant när jag tittade på de olika remissvar som har kommit in på RUS:en. Där påpekar flera kommuner m.fl. att landsbygdsperspektivet saknas. Några påpekar också att fokus inte får ligga på Jönköping utan att det viktigaste är att länet är ett landsbygdslän. Men någon av kommunerna närmast Jönköping tycker att man måste acceptera att Jönköpings är "huvudstad".

Däremot tycker Länsstyrelsen och Tillväxtverket att landsbygdsperspektivet finns med medan LO pekar på att urbaniseringen leder till en klyfta mellan stad och land.

Lena Bohman
Region Jönköpings län